

افغانستان په ۱۳۹۳ کال کې

د افغانستان د خلکو سروې

هغه پوښتنې چې په مکرر ډول پوښتل کېږي

د ۱۳۹۳ کال د لړم میاشتې اوه ویشتمه (د ۲۰۱۴ کال د نوامبر اتلسمه)

۱. د افغانستان د خلکو د ۱۳۹۳ کال سروې څه ډول سروې ده؟

دا سروې چې د ایشیا فونډیشن له خوا په افغانستان کې طرح، ډیزاین او رهبري شوه، د افغانستان د خلکو تر ټولو پراخه او لرغونې عامه نظر پوښتنه ده. د سرب کال په سروې کې د هیواد د ۹۲۷۱ وگړو نظرونه په ۳۴ ولایتونو کې د مخامخ مرکو په ترڅ کې راټول شول.

۲. دا سروې کومې موضوع گانې رانغاړي؟

دغې سروې یو لړ بیلابیلې موضوع گانې چې د هیواد د ودې او پراختیا لپاره مهمې گڼل کېږي، تر خپل پوښتن لاندې راوستلې دي. عمومي وضعیت، امنیت، اقتصادي وده او کاري فرصتونه، وده او د خدمتونو وړاندې کول، حکومتوالي، سیاسي گډون، اطلاعاتو ته لاس رسې او ښځه په ټولنه کې د دغې سروې د رپوټ له مهمو موضوع گانو څخه دي. د سرب کال سروې کې د ۱۳۹۳ کال د ټاکنو، کډوالۍ او له پېښو سره د مبارزې په اړه نوې پوښتنې شاملې شوي دي.

۳. دا سروې په څومره موده کې تر سره کېږي؟

دا د افغانستان د خلکو لسمه ملي سروې ده. زموږ تیرې سروې گانې په ۱۳۸۳ او له ۱۳۸۵ څخه تر ۱۳۹۳ کال پورې تر سره شوي دي. په ټولیزه توگه دغه سروې د هغو بدلونونو او نوښتونو د اندازه کولو لپاره له احصائیوي پلوه یوه ډاډمنه وسیله ده چې د وخت په تیریدو سره د عامو وگړو په انگیرنو او مفکورو کې را منځ ته شوي دي. له ۱۳۸۳ کال څخه را پدېخوا دغې سروې د ۶۵۰۰۰ افغانانو نظرونه راټول کړي دي.

۴. د دغې سروې سیمه ییزې چارې څه وخت تر سره شوي؟

مخامخ مرکې د ۱۳۹۳ کال د چنگاښ میاشتې له لومړۍ څخه تر ۱۷مې نیټې پورې تر سره شوي.

۵. څومره افغانان سروې شول؟

په دې سروې کې له ۹۲۷۱ افغانانو سره چې د هیواد د ټولو پرگنو استازیتوب یې کاوه د تصادفي ټاکنې په طریقه د هیواد په ۳۴ ولایتونو کې مخامخ مرکې تر سره شوي. د تیروتنې د ضریب د راکمولو لپاره سرب کال د ۱۳۹۲ کال د نمونې اندازه وکارول شوه چې د ۱۳۹۱ کال په پرتله ۴۷٪ زیاته وه. ځواب ورکونکي ۱۸ کلن یا تر هغې لور، د افغانستان اوسیدونکي، ۵۰٪ نارینه او ۵۰٪ ښځینه، ۲۴٪ د ښارونو اوسیدونکي او ۷۶٪ د کلیو او بانډو اوسیدونکي وو. په دغې سروې کې د ۱۳۹۲ او ۱۳۹۳ کلونو د نفوس په اړه د افغانستان د مرکزي احصاییې له خوا خپرې شوي اټکلي شمیرې وکارول شوي ترڅو پایلې یې د ټول هیواد استازیتوب وکړای شي. (د ځواب ورکونکو د شمیر او ټولنیزو-اقتصادي ځانگړتیاوو په اړه تفصیلي معلومات د رپوټ په دویمه ضمیمه کې راغلي دي.)

۶. د تیروتنې ضریب په دې سروې کې څومره ده؟

په ۲۰۱۴ کال کې د ډیزاین اټکلي اغیزه ۲،۱۷ او د تیروتنې پیچلی ضریب د اطمینان په ۹۵٪ کچه کې، که چېرې $P=0.5$ وي، د شونتیاؤ د بیلگې لپاره $\pm 1.5\%$ وه. د میتودولوژي په برخه کې (لومړۍ ضمیمه) د محاسبې د ورته تخنیکونو په کارولو سره د تیروتنې د ضریب مقایسه شول شوې ده. هر کال د سروې لومړۍ پوښتنه د سروې د تیروتنې ضریب د محاسبې لپاره د بیلگې په توگه کارول کېږي.

۷. د سروی پوښتنلیک څو پوښتنې لري؟

په دې پوښتنلیک کې ۷۹ پوښتنو ته ځای ورکړل شوی و. سر کال یوې مرکې په منځنۍ توګه ۴۱ دقیقې، لږ تر لږه ۲۰ دقیقې او ډیر تر ډیره ۷۰ دقیقې وخت نیوه.

۸. د سروی پوښتنلیک څنګه جوړ شو؟

د ایشیا فونډیشن په سروی کې په اورمهال کې د خلکو په نظرونو کې د بدلون د سنجولو په موخه د پوښتنلیک اصلي پوښتنې هر کال پرته له کوم بدلون څخه پاتې کېږي. د هر کال په سروی کې یو محدود شمیر نوي پوښتنې اضافه کېږي څرنگه چې د ۱۳۹۳ کال په سروی کې د وروستیو ټاکنو، کډوالۍ او د ښځو د ستونزو په باب پوښتنې ځای پر ځای شوې وې. پوښتنې د موثق والي له پلوه د مقداري څیړنې په واسطه او د معتبروالي له پلوه د کيفي څیړنې په واسطه آزمیيل کېږي. (د سروی پوښتنلیک په دویمه ضمیمه کې راغلی دی)

۹. د سروی سیمه ییزې چارې چا تر سره کړې؟ د سروی د کیفیت کنترول په کومه طریقه تر سره شو؟

په ټولیزه توګه ۹۰۹ (۴۷۴ نارینه او ۴۳۵ ښځینه) مرکه کوونکي وروزل شول تر څو په ټول افغانستان کې مخامخ مرکې وکړي. سیمه ییز کار د افغان ټولنیزو-اقتصادي او عامه نظریاتو د څیړنو مرکز (ACSOR) له خوا چې په کابل کې واقع دی تر سره شو او د سیاره څیړنیز مرکز د درېیمګرې خپلواکي مرجع په توګه د کیفیت د کنترول د بهیر څارنه وکړه.

له ۱۳۸۵ کال څخه را پدېخوا له ځواب ورکوونکو سره د ټولو مخامخ مرکو ۳۲،۱٪ مرکې څارل شوې دي، چې په دغې څارنه کې د ولایتي امر له خوا د مرکې په ترڅ کې مستقیمه څارنه (۵،۵٪)، د ولایتي امر له خوا بیاځلي اړیکې (۲۰،۹٪)، په کابل کې د اکسور دفتر له خوا بیاځلي اړیکې (۲،۸٪)، او د درېیمګرې مرجع له خوا څارنه (۳،۰٪) شامله ده. سر کال ۳۸،۸٪ سروی په یوه یا بل ډول د کیفیت له پلوه کنترول شوه چې پکښې د درېیمګرې مرجع ۱۴،۹٪ څارنه هم راځي.

۱۰. په دې سروی باندې د امنیتي ستونزو اغیزه څه ډول وه؟

اوس مهال په افغانستان کې هیڅ یوه سروی نشي کولای چې د واکمن او امنیتي ستونزو له امله د هیواد ټولو سیمو ته لاس رسی ولري. د ۱۳۹۲ او ۱۳۹۱ کلونو په شان، سر کال هم ناوړه امنیتي وضعیت د نمونه اخیستنې سیمو ته د لاس رسی د لارې خنډ وګرځید. نا امله او د لاس رسی نه وړ سیمې د «توقفي» مرکو د طریقې په کارولو سره سروی شوي (له هغو کسانو سره مرکه چې د نامنه یا د لاس رسی نه وړ نمونه اخیستنې له سیمو څخه راغلي او یا هم هغه لوري باندې په سفر روان دي). په ۱۳۹۳ کال کې شاوخوا ۳٪، ۲۸،۳٪ د نمونه اخیستنې سیمې د نمونه اخیستنې د سیمو له اصلي لړلیک څخه چې په تصادفي طریقه ټاکل شوي وې بدلې رابدلې شوې چې په تصادفي طریقه د ټولو ۱۶۲۸ غوره شویو کلیو له ډلې څخه له ۴۶۰ کلیو سره سمون خوري. د تیرو کلونو په شان، دغې سروی هم ونکړای شول چې د فرهنگي او امنیتي ستونزو له امله په نا امله سیمو کې ښځو ته لاس رسی ومومي.

۱۱. دا سروی د چا له خوا تمویل شوه؟

د ۱۳۹۳ کال سروی د ایشیا فونډیشن د کار محصول ده چې د آسټرالیا د مرستو/بهرنیو چارو وزارت او سوداګرۍ ادارې (DFAT)، د بریتانیا د بهرنیو چارو او مشترک المنافع/نړیوالې پراختیا ادارې (FCO/DFID) او د امریکا د نړیوالې پراختیايي ادارې (USAID) په مرسته تر سره شوه.

۱۲. ایشیا فونډیشن څه ډول مؤسسه ده؟

ایشیا فونډیشن یوه انتفاعي نړیواله پراختیايي مؤسسه ده چې د آسیا په مخ پر ودې او خوځنده قاره کې د ژوند د وضعیت سمون ته ژمنه ده. ایشیا فونډیشن په ټوله آسیا کې ۱۸ سیمه ییز دفترونه لري چې سر بیره پر هغو یو دفتر یې په واشنگتن ډی-سی او مرکزي دفتر یې د امریکا په سانفرانسیسکو کې دی، د کومو له لارې چې ایشیا فونډیشن د هغو چارو پالنه کوي چې په یوویشتمې پېړۍ کې د آسیا وچه ورڅخه اغیزمنه ده لکه حکومتوالي او قانون، اقتصادي وده، د ښځو پیاوړتیا، چاپیریال او سیمه ییزه همکارۍ.

۱۳. ایشیا فونډېشن په افغانستان کې څه کارونه کوي؟

ایشیا فونډېشن په افغانستان کې په ۱۳۳۳ کال کې خپل کار پیل کړ. په ۱۳۸۱ کال کې په کابل کې د ایشیا فونډېشن د دفتر د بیرته پرانیستلو څخه راپدېخوا دغه بنسټ له افغانانو سره د هیواد په بیارغونې او د پراختیا د بهیر په ګرځندیتوب کې مرسته کړې ده. زموږ پروګرامونه د نوي اساسي قانون د تدوین او د رای ورکونکو د نوم لیکنې، مدني تعلیماتو، د بنځو پیاوړي کولو او بسووني په ډګرونو کې د همکارۍ په ګډون په حکومتوالی، قانون او مدني ټولني ترکیز لري.

۱۴. ایشیا فونډېشن ولې دغه سروې ګانې کوي؟

د ایشیا فونډېشن موخه د پروګرامونو د چارو لپاره په سیمه ییزه کچه د اوسني وضعیت د روښانه کولو لپاره د معتبرو، ګټورو او کره معلوماتو برابرول دي. د افغانستان د خلکو کلنۍ سروې په افغانستان کې د ایشیا فونډېشن د کار یوه مهمه برخه ده چې د یوې با ثباته او هوسا ټولني د رامنځ ته کولو په موخه د افغانستان د دولت او خلکو د هڅو د ملاتړ لپاره اطلاعات او څیړني په خپل وخت سره وړاندې کوي.

۱۵. آیا ایشیا فونډېشن په نورو آسیایي هیوادونو کې هم سروې ګانې تر سره کوي؟

ایشیا فونډېشن تقریباً په ټولو هغو ۱۸ آسیایي هیوادونو کې چې دفتر لري د فعالو ولسي خپرو اترو لپاره د زمينې د برابرولو په موخه یولم څیړني او سروې ګانې تر سره کوي. ډیری دغه سروې ګانې په حساسو او له جګړې زیانمنو شویو دولتونو او سیمو کې، چېرته چې اکثرأ د رسمي او د ډاډ وړ احصایيو کمینټ احساسیږي، تر سره شوي دي. ایشیا فونډېشن په بنگله دیش، کمبودیا، اندونیزیا، سریلانکا، تایلند، ختیځ تیمور او څو نورو آسیایي هیوادونو کې هم له اداري فساد څخه نیولې اقتصادي فرصتونو ته د بنځو تر لاس رسي پورې د راز راز موضوع ګانو په اړه سروې ګانې تر سره کړې دي.

۱۶. د سروې رپوټ له کوم ځایه تر لاسه کولی شم؟ آیا د دغې سروې بشپړې اطلاعاتي ټولګې تر لاسه کولی شم؟

د دغې سروې بشپړ رپوټ د ایشیا فونډېشن په انترني پاڼه www.asiafoundation.org/ag2014poll کې پروت دی. د مهمو موندنو لنډیز په دغې انترني پاڼه کې په پښتو او دري ژبو هم موجودي دي.

۱۷. د نورو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره چا سره اړیکه ټینګه کړم؟

مهرباني وکړئ د خپلو عمومي پوښتنو لپاره په افغانستان کې د ایشیا فونډېشن له دفتر سره په country.afghanistan.surveyrelease@asiafoundation.org پته اړیکه ټینګه کړئ. همدارنګه د رسنیو اړوندو پوښتنو لپاره له ایلین سیم eelynn.sim@asiafoundation.org سره مکاتبه وکړئ.

###